

Nr 774

Av herr Pettersson, Georg, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 143, angående eftergift av den rätt staten kan ha på grund av s. k. garantiförbindelser som avgetts i ärenden om visering.

(Lika lydande med motion nr 919 i Andra kammaren)

I proposition nr 143 föreslås att staten efterger den rätt som kan tillkomma statsverket på grund av s. k. garantiförbindelser, vilka har legat till grund för prövning av utlännings försörjningsmöjligheter i ärenden rörande visering för inresa i Sverige. För detta förslag har enligt vår mening förebragts starka skäl. I anslutning till propositionen vill vi fästa uppmärksamheten på att ett liknande system med garantiförbindelser förekommer även i ett annat sammanhang, nämligen då det gäller medel som av statsverket läggs ut för svenska medborgare som blivit nödställda under utlandsvistelse. Som allmän princip gäller att krav på återbetalning av sådana medel skall ske under samma förutsättningar som krav på återbetalning av utgiven socialhjälp. Detta fastställdes av riksdagen år 1957 med bifall till propositionen nr 165 (statsutskottets utl. nr 142). I viss utsträckning förekommer emellertid att garantiförbindelser begärs och lämnas för återgäldande av sådan ersättning som här avses. Återkrav kan i sådana fall komma att verkställas även där så inte skulle ha varit möjligt enligt socialhjälpreglerna.

Frågan om återkrav på grund av sådana garantiförbindelser, som här avses, uppmärksammades av konstitutionsutskottet vid årets dechargearbete. På grundval av upplysningar och material, som tillhandahölls av utrikesdepartementet, sammanställde utskottet en promemoria i ämnet, vilken fogades till dechargebetänkandet (nr 27) som bilaga 2. Till denna må här hänvisas ävensom till riksdagsbehandlingen år 1957, vilken genom förbiseende av både departementet och utskottet inte blev redovisad i utredningen. I anledning av vad som framkommit gjorde utskottet enhälligt ett tillkännagivande under punkten 4 i dechargebetänkandet, av innebörd att garantiförbindelser inte borde begagnas på sätt som innebure ett frångående av socialhjälpreglerna för återkrav. Vi hänvisar till betänkandet på denna punkt.

Sedermera har det ifrågasatts, om utrikesdepartementet verkligen har rätt att avstå från återkrav på grund av lämnade garantiförbindelser. En sådan mening antyddes sålunda av utrikesministern under dechargedebat-

ten. Då full enighet råder om att socialhjälsreglerna skall tillämpas, vore det enligt vår mening ytterst beklagligt, om formella hinder skulle föreligga mot en konsekvent tillämpning av dessa principer i praxis. Då frågan om eftergift av statens rätt på grund av garantiförbindelser aktualiserats genom förevarande proposition och frågeställningen uppenbarligen är helt likartad, anser vi, att riksdagen bör i detta sammanhang undanröja den tvekan, som möjligen kan föreligga i nämnda hänseende. Med hänsyn till den föregående riksdagsbehandlingen av frågan, framstår en utredning som helt obehövlig; beslut bör kunna fattas av riksdagen på föreliggande material.

Av anförda skäl hemställer vi,

att riksdagen måtte, vid behandlingen av proposition nr 143, besluta att även efterge den rätt, som kan tillkomma statsverket på grund av garantiförbindelser för återbetalning av medel, vilka utlagts för svenska medborgare som blivit nödställda i utlandet, i den mån förbindelsernas begagnande skulle strida mot socialhjälslagens regler om återkrav av socialhjälp.

Stockholm den 2 november 1965

Georg Pettersson

Torsten Andersson

Ragnar Sveningsson

Ingrid Segerstedt Wiberg